

Obdobie, keď sa vo svete masovo rozšírilo používanie železa sa nazýva *železnou dobou*. Na našom území k tomu došlo približne v 7. – 6. storočí p.n.l. V staršej dobe železnej sa v Európe rozšírila tzv. *halštatská kultúra* nazvaná podľa náleziska v rakúskom Hallstatte. Nástup doby železnej je spojený s početnejšími vojenskými zrážkami, všeobecným pohybom obyvateľstva a poklesom populácie v Európe. Práve po prekonaní tohoto krízového obdobia sa začína formovať spoločnosť halštatskej kultúry. Na území západného Slovenska sa v jej rámci rozvinula tzv. kalendberská kultúra. Medzi jej najznámejšie sídla na našom území môžeme zaradiť známe hradisko Molpír pri Smoleniciach, či sídliská v Chorvátskom Grobe a Bernolákove. Množstvo nálezov z nich svedčí o vysoko diferencovanej spoločnosti, prepracovanom náboženskom systéme, rozvinutej textilnej výrobe a obchode. Nálezy dokazujú, že ľud kalendberskej kultúry obchodoval s Etruskami a Grékmi. Na území Pezinka neboli zatiaľ stopy po osídlení v staršej dobe železnej zistené. Jediným náznamom je súbor úlomkov keramiky z priestoru dnešnej Hrnčiarskej ulice, nájdený počas archeologického výskumu v roku 2004.

Mladšia doba železná sa niekedy nazýva tiež *laténskou dobou* a je

spájaná s národom Keltov. Išlo o skupinu indoeurópskych kmeňov, ktorých kultúra predstavuje v európskom ponímaní dejín vrchol barbárskej civilizácie, ktorá umožnila veľkej časti Európy spoznať

zil aj v okolí nášho hlavného mesta a teda aj v Pezinku. Donedávna bol, v súvislosti s našim mestom, jediným známym nálezom z tohto obdobia depot piatich keltsko-dáckych tetradrachmiem, ktoré je-

Nástup železného veku

výdobytky antického sveta. Pri spoznávaní keltskej kultúry sa na rozdiel od predchádzajúcich kultúr môžeme opierať nielen o archeologický materiál, ale už aj o antické písomné texty. Kelti boli prvými obyvateľmi strednej a západnej Európy, ktorí začali raziť mince. Práve tie sú základným výskumným materiálom pri určovaní obdobia, kedy Kelti žili aj na našom území. Na základe nálezov keltských mincí tzv. bratislavského typu, známych biatekov a množstva archeologických nálezov môžeme skonštatovať, že niekedy pred rokom 350 p.n.l. bolo územie dnešnej Bratislavy sídlom významného keltského veľmoža. Jeho vplyv sa takmer s istotou odra-

Keltská minca simmerinského typu zo Slovenského Grobu.

den z nestorov slovenskej archeológie prof. Eisner dokonca identifikoval ako keltsko-dácke mince pezinského typu. Žiaľ, pravdepodobne počas bombardovania Bratislavy v roku 1944 nenávratne zmiz-

li. Prof. Eisner udával miesto ich nálezu kdesi na pomedzí chotárov Pezinka a Svätého Jura. Neskôr k týmto minciam pribudli ďalšie tri tetradrachmy, avšak klasického, bratislavského typu. Na veľmi dlhý čas boli toto jediné stopy prítomnosti Keltov na území Pezinka a jeho bezprostredného okolia. Až po začatí archeologických výskumov koncom osemdesiatych rokov v priestore pezinského hliniska pribúdali postupne ďalšie a ďalšie stopy. Práve v spomenutom priestore sa našlo niekoľko artefaktov laténskej (keltskej) keramiky. Črepový materiál postupne pribúdala aj z ďalších miest. Avšak až v roku 2004 počas archeologického výskumu pri Slovenskom Grobe sa podarilo výskumnému tímu na čele s Mgr. Igorom Bazovským z Archeologického múzea SNM v Bratislave zistiť rozsiahlejšie osídlenie z neskorej doby laténskej, reprezentované súborom kvalitnej keltskej keramiky. V priebehu tohoto výskumu sa podarilo nájsť aj ďalšiu drobnú keltskú mincu tzv. simmerinského typu. Vzhľadom na to, že archeologický výskum v Slovenskom Grobe, ale aj na ďalších miestach v okolí Pezinka i v meste, je v úplných začiatkoch, môžeme oprávnené povedať, že „pezinskí Kelti“ nepovedali ani zďaleka svoje posledné slovo.

Peter Wittgrüber

Mestské múzeum v Pezinku

Na margo petície proti rozširovaniu cintorína

Na Mestskom úrade v Pezinku je zaevidovaná petícia asi 113 občanov mesta, ktorí nesúhlasia so zamýšľaným rozširovaním cintorína v Pezinku. Argumentujú viacerými dôvodmi, najpodstatnejší je, že majiteľom susedných obydlií to zhorší kvalitu bývania. Aké je stanovisko Mesta, sme sa spýtali primátora Olivera Solgu:

– Mesto Pezinko už dlhšie rieši problém cintorína a keďže hrozí, že za nejaký čas nebudeme mať kde pochovávať, musíme ho neodkladne riešiť. Boli vytypované územia na cintorín, napríklad v Kučis-dorskej doline či v lokalite Zajačie za Strednou policajnou školou. Ani jedno nie je vyhovujúce. Tieto pozemky nepatria mestu, museli by sa vykúpiť, chýba tam infraštruktúra, a neviem si dosť dobre predstaviť ako by na takto vzdialený cintorín dochádzali najmä starší ľudia. Preto sme sa rozhodli za alternatívu rozšírenia jestvujúceho cintorína. Získali sme pozemok po pravej strane cintorína, ktorý patril Slovenskému pozemkovému fondu. Takisto sme odkúpili pozemok za Domom smútku spolu s rodinným domom na Seneckej ulici. Na mieste bývalého sadu by sme chceli vybudovať nový, väčší a dôstojnejší dom smútku, aby sa mohli pohrebné obrady vykonávať vo vnútri, aby ľudia v prípade ne-

priaznivého počasia vonku nemrzli či nemokli. V budúcnosti bude na tomto pozemku tiež urnový háj. Na pravej strane, kde bol Lesný závod, by sa mal cintorín rozšíriť o nové hrobové miesta. Pravdupovediac som prekvapený, že v súvislosti s týmto rozhodnutím vznikla petičná akcia. S jej obsahom sme sa pozorne oboznámili a celú problematiku by som rozdelil do dvoch okruhov.

Ľudia bývajúci v okolí hovoria o probléme, ktorý sa dá vyriešiť. Ich pozemky od cintorína oddelíme nepriehľadným plotom a zeleňou. Nebudú ich vyrušovať ani obrady, keďže sa budú konať vo vnútri domu smútku. Problém s prekládkou kanalizácie, ktorá prechádza cez pozemok, vyriešime na náklady mesta a ubezpečujem, že to vôbec nebude drahé. Občania, ktorých sa to týka, by si mali uvedomiť, že cintorín na tomto mieste je od polovice 19. storočia a všetky stavby, ktoré tu vyrástli neskôr, sa stavali s vedomím, že sú v susedstve cintorína, a teda že ich majitelia budú touto skutočnosťou o istej miery obmedzení.

Druhý okruh problémov uvedených v petícii absolútne odmietam, pretože nemá racionálne jadro. Napríklad, že pohľad na cintorín deprimuje žiakov gymnázia ako aj obyvateľov, ktorí v tomto okolí bývajú. Neobstojí ani tvrdenie, že

občania nemôžu vykonávať určité činnosti, ako kosiť trávu a píliť drevo, keď sú na cintoríne obrady. Jednak tieto činnosti sa nevykonávajú každý deň, a potom obrady sú vždy popoludní, keď je väčšina týchto obyvateľov v zamestnaní. Nie je pravdou ani to, že rozšírenie cintorína bude drahšie ako vybudovanie nového. Dali sme si vypracovať podrobnú ekonomickú analýzu a tá potvrdzuje, že rozšírenie cintorína je najvýhodnejšie. Nuž a čo povedať na argument rozšíriť radšej cintorín na Cajle a v Grinave? Niekoľkokrát sme sa snažili občanov presvedčiť, aby pochovávali na týchto cintorínoch, dokonca sme tam chceli zaviesť zľavy za poplatky, ľudia však uprednostňujú, aby sa rozšíril jestvujúci cintorín a vybudoval nový dom smútku.

Nezdá sa mi fér, že petíciu podpísali aj ľudia, ktorých sa to tak bezprostredne netýka, lebo bývajú na sídliskách Sever, Juh či v centre mesta. Takýchto je polovica. Keď som sa niektorých pýtal, prečo petíciu podpísali, nevedeli mi odpovedať, alebo im skôr prekážalo, že cintorín je v strede mesta. Pritom odborníci – ekológovia považujú cintorín spolu so Zámockým parkom za plúca mesta. Cintorín je tiež prirodzeným biokoridorom medzi obydliami a železnicou a skládkou odpadov v Starej jame.

(mo)

MESTO PEZINOK

vyhlasuje výberové konanie v zmysle § 5 zákona č. 552/2003 Z.z. o výkone práce vo verejnom záujme na obsadenie

1. Vedúceho stavebného úradu
Kvalifikačné predpoklady: VŠ stav. smeru (odbor pozemné stavby), odborná spôsobilosť na samostatné zabezpečovanie odborných a riadiacich činností na úseku územného plánovania a stavebnej správy;

Iné požiadavky: bezúhonnosť, riadiace a organ. schopnosti, prax v riadiacej funkcii min. 2 roky, praca na úseku územného plánovania a stavebnej správy min. 2 roky, znalosť práce s PC, vodičský preukaz skupiny B;

Žiadosť spolu s požadovanými podkladmi (pozri dolu) zasielajte poštou alebo prineste osobne do 13.6. 2005 na adresu: Mesto Pezinko, Radničné nám. 7, 902 14 Pezinko s označením "VK – VSÚ".

2. Vedúceho oddelenia životného prostredia

Podmienky: VŠ prírodovedného resp. techn. smeru, prax v riad. funkcii min. 3 roky. Iné požiadavky: znalosť problematiky živ. prostredia v komunálnej, resp. celoštátnej sfére, bezúhonnosť, riadiace a organ. schopnosti, znalosť práce s PC, VP sk. B. Žiadosť do 13.6. 2005 s označ. "VK – VOŽP".

Požadované doklady: žiadosť, životopis, fotokópia dokladu o ukončenom vzdelaní, odpis z registra trestov (nie starší ako 3 mes.).